

Mediji in informacije

Sodišče Evropske unije
SPOROČILO ZA MEDIJE ŠT. 134/18

Luxembourg, 19. september 2018

Sodba v zadevi C-41/17
Isabel González Castro/Mutua Umivale, Prosegur España SL in Instituto
Nacional de la Seguridad Social (INSS)

Za noseče delavke in delavke, ki so pred kratkim rodile ali dojijo, ki opravljajo izmensko delo deloma ponoči, je treba šteti, da opravljajo nočno delo in so upravičene do posebnega varstva pred tveganji, ki lahko izhajajo iz takega dela

Isabel González Castro dela kot varnostnica za družbo Prosegur España SL. 8. novembra 2014 je rodila dečka, ki ga je dojila. I. González Castro od marca 2015 svoje naloge opravlja v nakupovalnem centru v osemurnih variabilnih izmenah, ki se deloma izvajajo ponoči. Poskušala je pridobiti začasno prekinitev pogodbe o zaposlitvi in denarno nadomestilo za tveganje med dojenjem, ki ga določa španska zakonodaja. Zato je družbo Mutua Umivale (zasebna neprofitna vzajemna zavarovalnica za kritje tveganj, povezanih z nezgodami pri delu in poklicnimi boleznimi) zaprosila za izdajo zdravstvenega spričevala, ki potrjuje obstoj tveganja za dojenje, ki izhaja iz njenega delovnega mesta. Ker je bila njena prošnja zavrnjena, je I. González Castro vložila tožbo, ki je bila zavrnjena. Nato je zoper to zavrnitev vložila pritožbo pri Tribunal Superior de Justicia de Galicia (vrhovno sodišče Galicije, Španija).

Direktiva 92/85 o varnosti in zdravju pri delu nosečih delavk ter delavk, ki so pred kratkim rodile ali dojijo¹ med drugim določa, da ob predložitvi zdravstvenega spričevala, ki potrjuje, da je to potrebno za varnost ali zdravje delavke, te med svojo nosečnostjo in v obdobju po porodu ne smejo biti zavezane opravljati nočno delo. Direktiva 2006/54 o enakem obravnavanju moških in žensk pri zaposlovanju² določa obrnjeno dokazno breme. Tako se – kadar osebe, ki se čutijo prizadete zaradi kršitve načela enakega obravnavanja, pred sodiščem ali drugim pristojnim organom izkažejo dejstva, na podlagi katerih se lahko domneva, da je prišlo do neposredne ali posredne diskriminacije – dokazovanje tega, da kršitve načela enakega obravnavanja ni bilo, naloži toženi stranki.

V tem okviru je Tribunal Superior de Justicia de Galicia odločilo, da bo Sodišču predložilo vprašanja za predhodno odločanje. Na eni strani se je predložitveno sodišče spraševalo o razlagi pojma „nočno delo“ v smislu Direktive 92/85, kadar je to nočno delo kombinirano z izmenskim delom. Na drugi strani je predložitveno sodišče menilo, da ocena tveganj, ki izhajajo iz delovnega mesta I. González Castro, morda ni bila pravilno opravljena in da njeno delovno mesto dejansko predstavlja tveganje za njeno varnost in zdravje. Zato je želelo izvedeti, ali je v teh okoliščinah treba uporabiti pravila o obrnjenem dokaznem bremenu iz Direktive 2006/54 in, če da, ali mora to, da prilagoditev delovnih pogojev ali premestitev zadevne delavke na drugo delovno mesto tehnično ali objektivno nista izvedljivi oziroma ju ni mogoče razumno zahtevati, dokazati zadevna delavka ali tožena stranka, to je delodajalec ali subjekt, odgovoren za izplačilo denarnega nadomestila za tveganje med dojenjem.

Sodišče je s sodbo z današnjega dne razsodilo, prvič, da se Direktiva 92/85 uporablja za položaj, v katerem zadevna delavka opravlja izmensko delo, v okviru katerega samo del svojega dela opravi ponoči. Sodišče je najprej ugotovilo, da Direktiva 92/85 ne vsebuje

¹ Direktiva Sveta 92/85/EGS z dne 19. oktobra 1992 o uvedbi ukrepov za spodbujanje izboljšav na področju varnosti in zdravja pri delu nosečih delavk in delavk, ki so pred kratkim rodile ali dojijo (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 2, str. 110).

² Direktiva 2006/54/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2006 o uresničevanju načela enakih možnosti ter enakega obravnavanja moških in žensk pri zaposlovanju in poklicnem delu (preoblikovano) (UL 2006, L 204, str. 23).

nobenega pojasnila glede natančnega obsega pojma „nočno delo“. Navedlo je, da iz splošnih določb Direktive 2003/88 o organizaciji delovnega časa³ izhaja, da je delavko, ki opravlja izmensko delo, v okviru katerega samo del svojega dela opravi ponoči, treba šteti za delavko, ki delo opravlja v „nočnem času“ in jo je zato treba opredeliti kot „delavca, ki dela ponoči“. Sodišče je ugotovilo, da se posebnih določb Direktive 92/85 ne sme razlagati manj ugodno kot splošne določbe iz Direktive 2003/88 niti v nasprotju z namenom Direktive 92/85, ki je okrepiti varstvo, do katerega so upravičene noseče delavke in delavke, ki so pred kratkim rodile ali dojijo. Sodišče je dodalo, da mora za upravičenost do tega varstva v okviru nočnega dela zadevna delavka predložiti zdravstveno spričevalo, ki potrjuje, da je to potrebno zaradi njene varnosti in zdravja. Tribunal Superior de Justicia de Galicia mora preveriti, ali je v obravnavanem primeru to storila.

Drugič, Sodišče je s sodbo z današnjega dne razsodilo, da se pravila o obrnjenem dokaznem bremenu iz Direktive 2006/54 uporabljajo v položaju, v kakršnem je I. González Castro, če zadevna delavka izkaže dejstva, ki nakazujejo, da ocena tveganj, ki izhajajo iz njenega delovnega mesta, ni vključevala posebne preučitve ob upoštevanju njenega posamičnega položaja, na podlagi česar se tako lahko domneva, da gre za neposredno diskriminacijo na podlagi spola v smislu te direktive. V zvezi s tem je Sodišče poudarilo, da ker Direktiva 92/85 določa, da so noseče delavke in delavke, ki so pred kratkim rodile ali dojijo, ki opravljajo nočno delo, upravičene do večjega in posebnega varstva pred posebnimi tveganji, ki so jim lahko izpostavljene pri opravljanju takega dela, za oceno tveganj, ki izhajajo iz delovnega mesta teh delavk, ne morejo veljati manj stroge zahteve od tistih, ki veljajo v okviru splošne ureditve, določene s to direktivo, ki določa potrebno ravnanje v zvezi z vsemi dejavnostmi, ki bi lahko vključevale posebno tveganje za te delavke. Sodišče je dodalo, da mora ta ocena vključevati posebno preučitev ob upoštevanju posamičnega položaja zadevne delavke, da se ugotovi, ali sta njena zdravje ali varnost oziroma zdravje ali varnost njenega otroka izpostavljena tveganju. Če take preučitve ne bi bilo, bi to pomenilo manj ugodno obravnavanje ženske, povezano z nosečnostjo ali s porodniškim dopustom, v smislu Direktive 92/85, kar bi pomenilo neposredno diskriminacijo na podlagi spola v smislu Direktive 2006/54, ki omogoča obrnitev dokaznega bremena. Sodišče je ugotovilo, da je razvidno, da ocena tveganj, ki izhajajo iz delovnega mesta I. González Castro, ni vključevala take preučitve in da je bila zadevna delavka diskriminirana. Tribunal Superior de Justicia de Galicia pa mora preveriti, ali je res tako. Če se izkaže, da je, mora tožena stranka dokazati nasprotno.

OBVESTILO: S predlogom za sprejetje predhodne odločbe lahko sodišča držav članic v zvezi s sporom, o katerem odločajo, Sodišču predložijo vprašanja o razlagi prava Unije ali veljavnosti aktov Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki Sodišča ne zavezuje.

[Celotno besedilo](#) sodbe je objavljeno na spletnem mestu CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

³ Direktiva 2003/88/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. novembra 2003 o določenih vidikih organizacije delovnega časa (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 4, str. 381)